

Sisällys

Ulla Nordfors & Maj Meriluoto

Johdanto: Arkeogenetiikassa tiede, historia ja inhimillisyys yhdistyvät
– mutta eivät ilman haasteita 6

Nelli-Johanna Saari, Sanni Peltola & Elina Salmela

1. Muinais-DNA:n tutkimusmenetelmät kentältä laboratorioon ja datasta tuloksiksi 32

Sanni Peltola & Päivi Onkamo

2. Neandertalinihmisten, denisovanihmisten ja varhaisten nykyihmisten muinais-DNA-tutkimus 57

Elina Salmela

3. Mitä DNA kertoo Suomen asutushistoriasta? 77

Päivi Onkamo & Ulla Nordfors

4. Haploryhmät – äiti- ja isälinjat kaukaa menneisyydestä 98

Elina Salmela

5. Muinais-DNA ja geneettinen sukulaisuus 121

Ulla Nordfors

6. Arkeogenetiikka yksilöllisten ominaisuuksien jäljillä 147

Ulla Nordfors & Sofia Paasikivi

7. Muinais-DNA osana terveyden ja sairauden monitieteistä arkeologista tutkimusta 174

Riikka Elo

8. DNA-viivakoodaus menneisyyden eliölajistojen ja ympäristöjen tutkimusmenetelmänä 204

Mia Lempiäinen-Avci

9. Kasvien muinais-DNA-tutkimus tarkentaa tietoa viljelyn historiasta 220

Jouni Aspi

10. Arkeogenetiikka eläinten evolutiivisen historian tutkimuksessa 237

Ulla Nordfors & Sofia Paasikivi

11. Proteiinien tutkimus täydentää muinais-DNA:sta saatavaa tietoa 262

Minerva Piha

12. Suomessa puhutut kielet kivikaudelta rautakauden loppuun 282

Liite 308

Kirjoittajat 312

Abstract 315

Sanasto 317

Asiahakemisto 327

Paikkahakemisto 333

Henkilöhakemisto 336